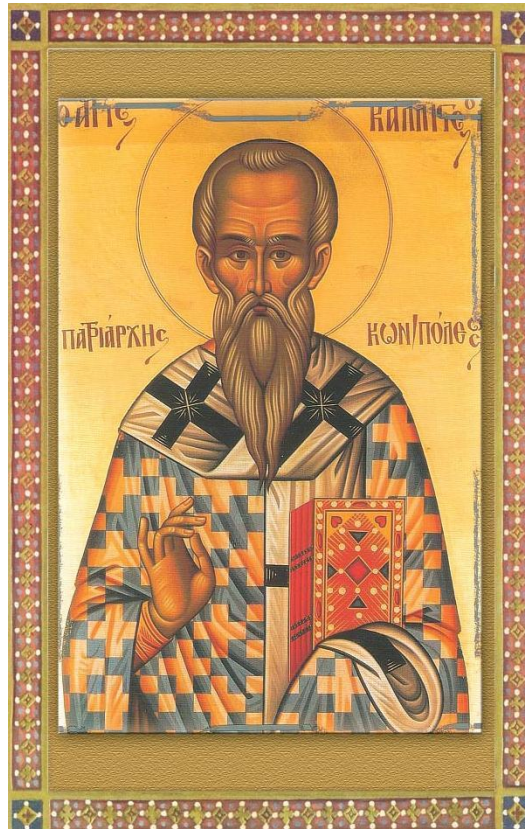


*Месеца јуна у 20. дан*  
*спомен вршимо и службу певамо*

**Преподобном оцу нашем Калисту I Светогорцу,  
патријарху цариградском**



Зајечар

2016

## На вечерњи

Блажен муж: први антифон.

Стихире на *Господи возвах* на 6, глас 8.

Одјекнувши гласовито у срцу твом сила речи јеванђелске, оче мудри, и зажелевши савршен да будеш, оставио си свет и населио си пустињу у којој си подвиг спасења отпочео, умноживши врлине и протеравши ђавоље нападе, зато си, преподобни Калисте, отпочинуо међу анђелима, чијој си чистоти стремио. [двапут]

Мудро си, оче, скривао своје таланте од Бога ти дароване и умножене и небројиве трудове у пустињи, али Господ Свевидећи и Свепромишљајући, свагда дејствујући у Цркви својој, ради њеног изграђења и за сведочанство речи Јеванђеља, постави те на свећњак да светлиш целом свету, Калисте добросветли. [двапут]

Добротоименити Калисте оче наш, сваке доброте и врлине био си станиште, јер ниси давао сна очима својим, ни веђама својим дремања, како рече богоотац Давид, с њим изливајући жеље срца свога пред Господом: Како су мили станови твоји, Господе над силама; гине душа моја желећи у дворове Господње, срце моје и тело моје отима се Богу живоме. [двапут]

Слава, глас 5.

Ходите, спомену насталом данас преподобног радошћу великом се саобразимо, јер га видимо да сведочи вечну истину Јеванђеља, сиромашног, гладног и жедног, и испуњење обећања Логоса и сада се чудесно збива; светитељ сада, дакле, прима награду на Небесима, са хоровима светих анђела ликује, патријарсима Израилевим и онима царског града прибројан, и за оне који славе његов спомен моли се, Калист богоносни.

И сада, догматик, глас исти.

Паримије светитељу.

Стиховње стихире, глас 1.

Да се узвесели Света Гора Атонска и с њом да ликује сва васељенска Црква јер светитељ њен данас засија, свештених тајни служитељ, монаха образац, архијереја углед, као мученик по савести и мученицима окрепљење, свих људи христоимених и духоимених заступник, украс горњег Јерусалима, Калист премудри, који се моли да се помилују душе наше.

**Стих:** Свештеници твоји, Господе, обући ће се у правду и преподобни твоји обрадоваће се.

Имамо часне мошти твоје, светитељу Христов Калисте, као духовно украшење и освештање, као светионик у искушењима живота, прославимо зато Господа Христа који је овако прославио угодника свога, кличући: који све премудро устројаваш и промишљаш, Човекољупче Господе, и прослављаш оне који тебе прославише, слава теби.

**Стих:** Послушајте ово сви народи, услишите сви житељи васељене.

Стојећи пред тобом, светитељу Христов Калисте, и управљајући поглед к светлом лику твом и часним моштима твојим, налазимо освештање и озарење и молимо се: погледај сваку нашу потребу добру и корисну и пружи нам тражену помоћ.

Слава, глас 5.

Умудрени твојим богоопитним речима, пут спасења налазимо, узимајући крст подвига, лудост овог света и посрамљење лажне мудрости, који и ти храбро понесе, оче наш Калисте, наставниче искусни монаха, сијање духовне светлости, стубе православног живљења; моли се да ти смерно следујемо у тајни обожења, коју и сада уживаш у Царству Тројице.

И сада, богородичен васкрсан, глас исти.

На благосиљању хлебова: Тропар светом, глас 4.

Добротама Христовим освештени, светитељу међу архијерејима, преподобни међу монасима, Атонске пустиње изданче и Цариграда славнога похвало,

богоносни оче наш Калисте, моли се за оне који прослављају свети спомен твој. [двапут]

Или тропар други, глас 1.

Подобен: Пустиње житељ.

[Превод с јелинског]

Царственог града јавио се си патријарх богомудри и Свете Горе слава, Сереза богатство, божанствених исихаста Христових пријатељ и сабеседник њихов. Стога ти, оче Калисте, сви у радости певамо кличући: слава Христу који те прослави, слава њему који те очудотвори, слава њему који нам кроз тебе дарује доброте.

## На јутрењу

На Бог Господ тропар светоме, двапут, Слава. И сада, Богородичен васкрсан, глас исти.

Први сједален, глас 2.

Украсивши се разумом божанственим, речи животне си из срца излио, којима напајаш душе пресахле од страсти, светитељу Калисте патријарше, стога мудрости и расуђивања подај нама који те певамо.

**Богородичен:** Топла заступнице и непобедива, надо поуздана и непостидна, покрове оних који ти притичу, увекдјево чиста, Сина и Бога свога са анђелима моли мир свету да дарује и спасење и велику милост.

Други сједален, глас 4.

Најпре умртвивши телесна мудровања уздржањем и трудом у пустињи, светитељ божанствен си се показао и предстојатељ Божји свеосвештен, царски град си украсио и Сереза постао драгоценост. Сада стојећи пред Господом моли се за нас.

**Богородичен:** Као дјеву и једину међу женама која је Бога телесно родила, тебе прослављају сви нараштаји људски. Пошто си, по речи архангеловој, Логоса родила и спасење свима устројила, избави, молимо се, од замки вражјих душе наше.

**Сједален по полијелеју, глас 8.**

Пастирску мудрост стекавши смирењем, показао си се подобан великом Архијереју, у свему следујући њему – Пастиреначелнику, вршећи не своју, но Божју вољу, оче преподобни. Њему се моли за оне који славе свети спомен твој.

**Богородичен:** У утроби твојој, Пресвета, обновљење природе наше преславно се зби, о, сместиште Бога Логоса, који подиже пале прародитеље и цео род из смрти у нетрулежни живот, Богоблагодатна Дјево.

**Први антифон степена, глас 4.**

**Прокимен, глас 4.** Свештеници твоји, Господе, обући ће се у правду и преподобни твоји обрадоваће се.

**Стих:** Певајте Господу песму нову, хвалу његову у Цркви преподобних.

**Све што дише.**

**Јеванђеље по Јовану, зач. (10, 9-16)**

**Стихира по 50. псалму, глас 6:**

Добри слуго верни, делатељу винограда Христовог, ти си тескобу дневну поднео, ти си и дани ти талант умножио и за тобом дошавшим ниси завидео. Зато врата небеска отворише се теби, „уђи у радост Господа свога” и моли се за нас, Калисте, оче наш.

**Канон Богородици на 6, глас 8. и светог на 6, глас 6.**

**Акростих:** Првину саставā теби посвећујем, добри.

**Песма 1.**

**Ирмос:** Као по копну путоваше Израилъ по дну мора пешице, гонитеља фараона видећи потонулог, „Богу победну песму певајмо”, вапијаше.

Подај ми, Логосе Божји, речи своје логосности да, иако недостојан, достојно певам у спомен твога угодника, оца нашег Калиста патријарха.

Ради вечног живота све смртно си презрео и небеско заволео и са небеским силама сада предстојиш Христу.

Велико и непроцењиво благо – свете мошти твоје чувамо. Њих је прославила, оче, Свеживотворна Тројица.

**Богородичен:** Истински те славим као Мајку Божју и анђелски ти кличем: Радуј се, благословена, обрадована, чудесно обиталиште Творца све твари.

**Катавасија по Типику: Благовештењска.**

**Песма 3.**

**Ирмос:** Нема светога као што си ти, Господе Боже мој, који си узвисио рог верних својих, Благи, и утврдио нас на камену исповедања свога.

Нема подвига испосничког у коме ниси напредовао, као дијамант вешто си обликован и као злато у огњу прекаљен.

У лику отаца Горе Атонске данас те прослављамо, ми који смо сачували сведочанство твоје о Логосу живота и њиме се, оче, утврђујемо.

Светитељу богомудри, причасниче нестворене благодати, ниспошљи доброте освећујуће поштоватељима својим, да бисмо те доброименог празновали.

**Богородичен:** Архистратиг и благовесвесник радосну вест ти донесе, Богообрадована, њоме би збачена клетва Еви изречена и повод весеља се свима указа.

**Сједален, глас 6.**

Израо си пут одрицања и смирења ради Христа и његовог Јеванђеља, победио све демонске војске и показао лако ношење бремена Христовог. Зато се, оче Калисте свештени, моли да се од искушења и невоља спасу они који поштују светли спомен твој.

**Богородичен:** Пресвети храмe Бога Сина, најсветији кивоте Бога Логоса, Благодатна Дјево Марија, заступај се за спасење слугу својих који се клањају светом Породу твојом.

#### Песма 4.

**Ирмос:** Христос је моја сила, Бог и Господ, часна Црква боголепо пева кличући, од чистогa ума о Господу празнујући.

Са преподобним Максимом у пратњи анђелској подвиге твоје у пустињи и за Цркву певамо, блажен си јер си ходио путем непорочним.

Тиховање молитвено заволевши и ради њега насладе овога света оставивши, украсио си се даровима богопознања.

Анђелском тиховању којим се слави Бог на висинама у целости се предавши и мисао на Исуса најслађег увек имајући, благодат си многу задобио.

**Богородичен:** Владарко, нема непорочније од тебе и нема ко је настанио Бога у себе више од тебе, јер си у утроби Бога Логоса неумањиво сместила.

#### Песма 5.

**Ирмос:** Божанском светлошћу својом, Благи, душе оних који ти с љубављу долазе рано озари, молим се, да спознају тебе, Логосе Божји, истинитогa Бога, који дозиваш из мрака греховногa.

Апостолског трона у Царском граду био си доброправитељ јер када си на њега, врлинама испуњен, узишао, јерес богохулну си осудио и праву веру утврдио Архипастиру душа наших приневши трудове своје.

Томос вере великој Цркви си објавио, Калисте предобри, саборче Григорија и Филотеја, архиепископа блажених, и стараца Горе светоимене. Са њима помени нас који певамо заслуге твоје.

Еванђелско слово као правило живљења поставивши, вољу си привео Христу Богу за обновљење. Као учитеља имајући великог Синаита, доспео си до висина христоликог живљења.

**Богородичен:** Бог се уселио се у утробу Дјеве и из ње се неисказано јавио да би обновио природу древног Адама. Зато опевајмо њега који нас дозива из мрака греховног.

### Песма 6.

**Ирмос:** Гледајући море живота узбуркано буром искушења, к тихом пристаништу твоме притекавши, вапијем ти: изведи из пропасти живот мој, Многомилостиви.

**Истински** вођа народа и богослужитељ тајинствени, наставник монаха и саслужитељ анђела, био си, оче, зато те препознајемо као предивног архипастира и старца духоносног.

**Прибегавамо** ти, оче, гресима и страстима многим обременјени, а ти, исцелитељу предивни, посети служитеље своје и изведи из пропасти животе наше.

**Оче** отаца и учитељу Свете Горе, похвале ти принеше атонски старци, сабрани на погреб твој, јер те препознаше као молитвеника испуњеног Духом Светим.

**Богородичен:** Свих поколења земаљских испуњење очекивања си донела, јер си несместиву пуноћу божанства Логоса у себе сместила, Дево, Мати Чиста, зато и молитвама својим сурових бесова најезду одагнај.

### Кондак, глас 8.

**Непорочно** си ходио путем блажених и ризница благодати Духа си постао, зато управљај на вршење заповести Христових оне који те хвале кличући: радуј се, Калисте, оче наш, предивни молитвениче.

### Икос.

**Благословен** си, Христе Боже наш, који си прославио верног служитеља свога Калиста и чудотворцем га преславним начинио. У славу твоју њему сверадосно кличемо: радуј се, скупочени бисеру хришћанског живота; радуј се, божанским даровима светло украшени; радуј се, учитељу премудрости



Божје; радуј се, славо патријараха; радуј се, украсе свештених тиховатеља;  
Радуј се, Калисте, оче наш, предивни молитвениче.

### Синаксар

Месеца јуна у 20. дан спомен вршимо преподобног оца нашег Калиста I Светогорца, патријарха цариградског.

**Стих:** Апостолима ти се приближи у ревновању за Цркву и венац подвижника попут мученика заслужно прими, о, Калисте оче.

Овај блажени Калист био је један од знаменитих подвижника светогорских у 14. веку. Његов духовни руководитељ преподобни Григорије Синаит упути га у божанствено делање и созерцање и он напредоваше у светом и преузвишеном живљењу далеко од сваке светске вреве. Преподобни Калист касније и опширно описа живљење и подвиге овог великог учитеља монаха Григорија и преподобног Теодосија Трновског. Такође, он са саподвижником му Игњатијем у сто глава премудро изложи тајне подвижничког и духовног живљења. У Магули на Светој Гори он устроји скит светог мученика Маманта, а после примања свештеничког чина приброји се братству општежитељног манастира Ивирона. Неко време беше и протос целе Свете Горе. Године 1350. после упокојења блаженог патријарха Исидора, преподобни Калист би узведен у достојанство патријарха цариградског и показа велику бригу за Цркву коју раздираше јерес Варламова и Акиндинова. Он председаваше светим и великим сабором 1351. у престоници када би осуђена ова јерес и потврђено богонадахнуто учење светог оца нашег Григорија Паламе и свих светогорских стараца. Светитељ се 1354. године повуче у усамљени монашки подвиг, а његово место заузео свети Филотеј Кокинос. Но, променом у држави Ромејској, светитељ би принуђен да се после годину дана врати у царски град. Он беше патријарх у време проглашења царства и патријаршије српске под благоверним царем Стефаном Душаном и тада дође до прекида општења двеју патријаршија. На позив преподобне Јелисавете, некадашње царице српске, свети старац Калист, жељан измирења али и принуђен тражењем помоћи пред опасношћу од турског продора, пође у Србију. Успут сврати на Свету Гору и од преподобног Максима Кавсокаливита чу ове речи: „Овај старац неће више

видети своје пастве, јер позади њега чује се надгобно певање: блажени непорочни на путу...”. Тако се, заиста, и зби. Он се 1364. године упокоји у Господу у граду Серезу и погребен би у параклису његовог имена при митрополијској цркви светих великомученика Теодор̄а Тирона и Стратилата.

**Његовим светим молитвама, Господе Исусе Христе, Сине Божји, помилуј нас. Амин.**

### **Песма 7.**

**Ирмос:** Орошену, дакле, пећ учини Анђео преподобним младићима, а Халдејце мучитеље пламена заповест убеди да вапију: благословен си, Боже отаца наших.

Велико искушење настало за Цркву васељене одагнао си далеко од црквене ограде, Калисте пратријарше, богословљем свештеног тиховања све убеђујући да певају Богу отаца.

Ево, светлост која се показа апостолима на гори високој, теби се показа на Гори Атонској и сада те знаменује јер је она слава будућега века.

Ћутањем молитвеним тајне будућег века си созерцавао и просвећиван сијањима небеским славу непропадљиву си кушао вапијући у срцу молитвено, као оци.

**Богородичен:** У наручју си носила неприступног Бога, опеваног на небесима од свих небеских сила. Он нам, Богомајко, преко тебе дарује спасење зато те прослављамо.

### **Песма 8.**

**Ирмос:** Из пламена си преподобним росу источио и жртву праведника водом спалио, јер све чиниш, Христе, што хоћеш. Тебе преуносимо у све векове.

Јелисавета, бивша царица српска, испуњена поштовањем према часним старцима и свештеном трону цариградском, измоли да благословиш земљу српску, али је Христос учинио како је хтео: призвао те да га преуносиш у векове.

Едема, врта небескога, отворише се врата теби, премудри, и уђе у радост Господа свога. Миром и радошћу у Духу посети оне који те величају, преподобни.

Мошти твоје целивајући с љубављу преподобна Јелисавета, земљи предаде и молитвени дом над њима подиже. Царски град и Атон, Серез и српски царски род си благословио, Калисте патријарше.

**Богородичен:** Дјево Богородице, узвишенија од херувима, престоле Цара свих, не оклевај молећи са блаженим Калистом Сина свог и Бога нашег за оне што те увек величају.

### Песма 9.

**Ирмос:** Бога је људима немогуће видети, на њега не смеју ни чиновни анђелски погледати; но, тобом се, Свечиста, јави људима Логос оваплоћени. Њега величајући, са небеским те војскама ублажујемо.

Обојицу Теодора и напоследку тебе, стече Серез, оче, као ризницу благослова и освећења. Зато гробници твојој сви с љубављу притичу и молбе ти упућују. Иако си уснуо, ниси се оглушио за корисна мољења.

Блажен си јер си ходио путем непорочних уклањајући се од зла и заобилазећи савет нечастивих. На извор благодати си отрчао и за Богом неутолјиво жеднећи све више си се обожењем напајао.

Реке богопознања изливаш онима који за тобом уистину пођоше, а нама који ти скрушено спомен савршавамо и моштима ти се поклањамо опроштај грехова и покајање измољаваш.

**Богородичен:** Истинитог Бога Логоса у одећу тела прекротко оденутог, родила си, Дјево Чиста. Њему служе анђелске силе на небу и ми га на земљи прослављамо у све векове.

### Свјетилен, глас 2.

Поживевши у пустињи као анђеол, призван си био, врлинама украшени Калисте, светлошћу Духа да озариш славни Константинов град, из кога се светлост рашири по свој васељени и до земље Србије дође.

**Богородичен:** Молитве својих слугу прими, Богородице, и избави нас од сваке беде јер си родила Христа Спаситеља, избавитеља душа наших.

**Хвалите стихире на 4, глас 8.**

Преподобни оче Калисте, испунивши се божанском благодаћу, уловио си мноштво ученика, био си наставник монаха и подвижника, све им показујући делатно, зато нас усмеравај на пут којим си ходио, на чијем циљу завршивши путовање, стигао си свом Подвигоположнику, свештени тиховатељу. **[двапут]**

Преподобни оче Калисте, ти си узишао на лествицу божанственог разума, Богу се приближивши и дар расуђивања примивши, и исцељујеш недуге неисцељиве и одгониш нечастиве духове, зато твој спомен празнујемо, у радости срца Христа величајући, који узвелича угодника свога.

Оче чудесни Калисте, умним светловиђењем чисто облистан, страсти си успавао као преусталасано море и, летећи бестрасно, чистим крилима си достигао тамо где је доброта неизрецива и за нас увек моли се који те хвалимо.

**Слава, глас 6.**

Два таланта која си од Господа примио, оче, умногостручено си му узвратио: међу монасима си био образац подвига и наставник свима који твојим путем жељаху да пођу, а међу јерарсима си био непорочан пастир и храбри борац за веру праву. Стога, подвиге своје скончавши блаженим упокојењем, јасније гледаш Свету Тројицу. Њој се моли за душе наше.

**И сада, богородичен.**

**Велико славословље.**

## **На Божанственој Литургији**

**Блажена: 3. и 6. песме какона светитељу.**

Апостол: Јев 13, 17-21.

Јеванђеље: Лк 6, 17-23.

Причастан: У вечни спомен.